

Levercancer

Att barn får levercancer är mycket ovanligt, i Sverige brukar det handla om mellan tre och fem fall per år. Oftast är prognosen mycket god.

Hos vuxna beror många fall av levercancer på livsstilsfaktorer. Hos barn är det inte så – cancer beror på spontana förändringar i levercellernas arvs massa, inte på mat eller dryck eller något annat som går att påverka. De flesta barn som får levercancer har en form av sjukdomen som kallas hepatoblastom.

Symtom och diagnos

Ofta ger levertumör inga andra symtom än att levern förstoras, något som även kan hända av andra orsaker.

Diagnosen ställs med hjälp av ultraljud och magnetkamera. Lungorna undersöks med datortomografi för att man ska se om sjukdomen har spridit sig. Det görs också en biopsi, ett vävnadsprov från tumören, så att man kan analysera cancercellernas form och genetik för att slå fast vilken typ av behandling som behövs.

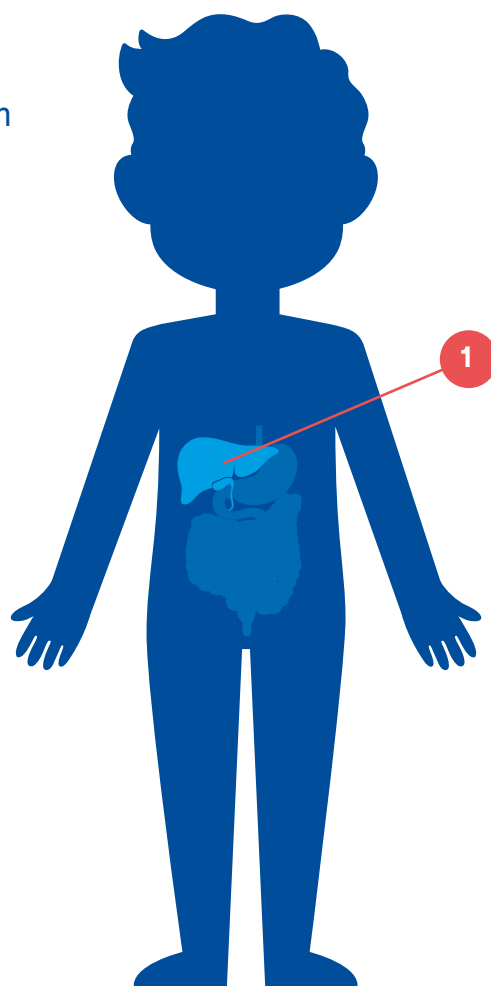
Behandling

Nästan alla barn med levercancer behandlas först med cytostatika för att krympa tumören. Därefter opereras tumören bort om det är möjligt. Det går att ta bort en stor del av levern utan att barnet får problem på lång sikt eftersom levern växer ut igen till normal form och storlek. Efter operationen ges mer cytostatika.

Det förekommer att barn med levercancer transplanteras, om en tumöroperation skulle innebära att alltför mycket av levern behöver tas bort. En transplantation innebär att den egna levern tas bort helt och barnet får i stället en lever eller del av lever från en annan person. Även om det bara är del av en lever växer den ut till en komplett lever i barnets kropp.

Biverkningar och komplikationer

Biverkningar skiljer sig åt både mellan behandlingar och mellan olika barn. Vårdpersonalen gör alltid vad den kan för att lindra problemen. Som förälder ska man ald-

LEVERTUMÖR. Levern sitter högt upp på höger sida av magen och har många viktiga uppgifter. Den renar blodet och gör galla, som hjälper kroppen att smälta maten.

1. Levern

rig tveka att fråga om man undrar över något i behandlingen eller vill veta om det går att få mer hjälp.

Cytostatika ger barnet nedsatt immunförsvar, men risken för att drabbas av någon allvarlig infektion av att gå i förskola eller skola och träffa kompisarna är väldigt liten. Vanliga smittsamma virus är i allmänhet inget

stort problem för barn under cancerbehandling. En större utmaning är infektioner av bakterier som man naturligt bär i och på kroppen, men dem kan man inte påverka genom att undvika andra människor. Andra vanliga biverkningar av cytostatika är trötthet, påverkan på slemhinnor och att håret tillfälligt faller av.

Biverkningarna brukar försvinna när behandlingen är över, men många cancerbehandlingar kan även ge komplikationer senare i livet. Vid levercancer krävs till exempel en typ av cytostatika som kan ge nedsatt hörsel. Forskningsstudier pågår där ett annat läkemedel ges samtidigt, som verkar kunna skydda de celler i örat

som skadas. Förhoppningsvis kan det minska risken för hörselproblem som komplikation av behandlingen.

Prognos

Av de barn som har en enda levertumör som kan opereras bort i sin helhet, blir över 90 procent friska. Om canceren har spritt sig till exempelvis lungorna är prognosen sämre, men över hälften av barnen med spridd levercancer överlever. Avgörande är om metastaserna, den spridda canceren, kan bekämpas med cytostatika, operationen eller en kombination av de två.